

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntö 10.1.2023 VN/525/2023-MMM-1

Asia: LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI MÄÄRÄAIKAISISTA MAATALOUDEN JA VESIVILJELYN KUSTANNUSTUISTA

Jäsenvaltioiden on osoitettava, että komissiolle tämän tiedonannon mukaisesti ilmoitetut ja sen soveltamisalaan kuuluvat valtiontukitoimenpiteet ovat tarpeellisia, asianmukaisia ja oikeasuhteisia asianomaisen jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseksi ja että kaikki tässä tiedonannossa asetetut vaatimukset täyttyvät.

Tuen valmistelun lähtökohdat

Esityksessä olevan arvion mukaan kasvukauden 2023 lannoitteista merkittävä osa on vielä hankkimatta sekä kasvinviljely- että kotieläintiloille vuoden 2022 sadonkorjuun vasta päätyttyä, ja epävarmuus sekä lannoitteiden saatavuudesta, että ennen kaikkea hintatasosta tulevina kuukausina on suurta. Lannoitteiden perusvalikoiman tarjontamäärän arvioidaan Suomen markkinoilla riittävän myös kasvukaudeksi 2023. Ongelmana on ennen kaikkea historiallisen korkea hintataso, ja ostojen ajoitus on viljelijöille hyvin haastavaa.

Lannoitteiden kustannustuen tarkoitus on kannustaa kasvinviljely- ja kotieläintiloja hankkimaan tarvittavia lannoitteita viljelytoimintaan ja siten turvata huoltovarmuutta kasvukaudella 2023.

Huoltovarmuuden näkökulmasta olisi ongelmallista, jos Suomen viljelypinta-alat ja satotasot kasvukaudella 2023 painuisivat merkittävästi viime vuosien tasoa alemmas erityisesti kalliiden typpilannoitteiden vähäisemmän oston ja käytön vuoksi. Tällöin rehu- ja ruokakasvien tuotannon kestävä taso voisi vaarantua. Lannoitustasot vaikuttavat myös sadon laatuun ja käytettävyyteen elintarvikkeiden raaka-aineena tai rehuna.

Yhdistyneet Luomutuottajat ry ei pidä lannoitteiden kustannustukea esitetyllä tavalla tämänhetkiseen markkinatilanteeseen sopivana tai perusteltuna. Esityksessä mainittu huoltovarmuus ei ole uhattuna kasvukaudella 2023. Vuonna 2022 viljasato Suomessa oli 3,6 miljardia kiloa ja VYR viljataseen mukaan vuonna 2022 viljan käyttö Suomessa oli 2,85 miljardia kiloa.

Maaseudun Tulevaisuus kirjoitti keskiviikkona 11.1.2023 ”Yara ei avaa sovittuja lannoitekauppoja.” Artikkelissa Yaran kaupallinen johtaja Roland Westerberg arvio, että ”*nyt tiloille on toimitettu puolet arvioidusta ensi kesän kokonaisuudesta*”. Artikkelissa kerrottiin, että *toimitukset tiloille ovat pyörineet koko ajan täysillä. Syyskauden toimitukset vastaavat vuoden 2021 määriä. Vuosi sitten kevättalvella lannoitekauppa oli vähäistä. Tammikuun alussa tehdyn hinnanalaskun jälkeen Yaran hinnat ovat joitakin kympejä korkeammat, kuin viime kesänä.*

Kuten artikkelista käy ilmi, niin lannoitekauppa on edennyt edellisen vuoden tasolla. Tällä hetkellä ei ole huoltovarmuuden näkökulmasta tarvetta lisätä lannoitteiden käyttöä ja tuen suunniteltu ajankohta ei ole paras mahdollinen, kun lannoitteiden hinnat ovat markkinoilla laskusuunnassa.

Esityksessä ei ole huomioitu viljan tuottajahinnoissa tapahtunutta kehitystä. Syksyllä 2022 saatiin normaali viljasato Suomessa ja viljan tuottajahinta oli noussut merkittävästi edellisestä vuodesta. Viljan tuottajahinnan nousi noin 100 €/tonni, joka tarkoittaa, että 4 000 kg hehtaarisadolla myyntitulot kasvoivat 400 eurolla hehtaaria kohden. Lannoitteen hinnan nousun vaikutus on pienempi, kuin viljanhinnan nousun. Lannoitteen hinnan nousu 400 eurolla tonni nostaa keskimäärin lannoituskustannusta vain 160 euroa, koska lannoitetta käytetään noin 400 kg/ha. Lannoitteiden hinnan nousun vaikutus kannattavuuteen on pienempi kuin viljanhinnan nousu.

	Ostohintojen vaihteluväli 6.9.2021 (€/tn)		Ostohintojen vaihteluväli 5.9.2022 (€/tn)
Leipävehnä	218-227	Leipävehnä	304-310
Rehvehnä	178-203	Rehvehnä	290-307
Kaura	145-163	Kaura	260-295
Suurimokaura	163-178	Suurimokaura	295-314
Ohra	203-225	Ohra	280-290
Mallasohra	220-258	Mallasohra	312-319,5
Ruis	168-172	Ruis	312-330
Rypsi ja rapsi	533-555	Rypsi ja rapsi	581-630
Lähde: VYR hintaseuranta		Lähde: VYR hintaseuranta	

Yhdistyneet Luomutuottajat ry esittää, että viljantuotantoon kohdistuva lannoitteiden kustannustuesta luovutaan. Sähkön osalta pidämme tukea tarpeellisena ja siihen voisi ohjata esitettyä enemmän tukea.

Lannoitetuen sijasta pidämme tarpeellisempaa tukitoimia maatalouden polttoainekustannuksien alentamiseksi. Ehdotamme, että liikennepolttoaineiden jakeluvolvoitteesta aiheutuva hinnan nousu vuodelle 2024 korvataan maataloudelle.

Huoltovarmuuden näkökulmasta tukitoimia pitäisi kohdistaa entistä enemmän orgaanisten lannoitteiden käytön lisäämiseen ja typensidonnan hyödyntämiseen.

Yhdistyneet Luomutuottajat ry
Juho Maula
puheenjohtaja